

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษานี้ เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้สมรรถนะแห่งตน ความร่วมมือ อุปสรรคและผลลัพธ์ทางคลินิก ในการรับประทานยาต้านไวรัสของผู้ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ ที่มารับยาต้านไวรัสในโรงพยาบาลหางดง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 187 คน ทำการเก็บข้อมูลระหว่างเดือนกรกฎาคม ถึง สิงหาคม พ.ศ. 2552 ผลการศึกษาได้นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยายโดยแบ่งเป็น 6 ส่วน ตามลำดับดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน

ส่วนที่ 2 ผลการศึกษาการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการรับประทานยาต้านไวรัสของผู้ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์

ส่วนที่ 3 ผลการศึกษาความร่วมมือในการรับประทานยาต้านไวรัสของผู้ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์

ส่วนที่ 4 ผลการศึกษาอุปสรรคในการรับประทานยาต้านไวรัสของผู้ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์

ส่วนที่ 5 ผลการศึกษาผลลัพธ์ทางคลินิกในการรับประทานยาต้านไวรัสของผู้ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์

ส่วนที่ 6 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้สมรรถนะแห่งตน ความร่วมมือ อุปสรรคและผลลัพธ์ทางคลินิกในการรับประทานยาต้านไวรัสของผู้ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา มีทั้งหมด 187 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 52.4) มีอายุอยู่ในช่วง 40 - 49 ปี มากที่สุด (ร้อยละ 52.9) มีสถานภาพสมรส (ร้อยละ 52.6) มีอาชีพรับจ้าง (ร้อยละ 69) จบชั้นประถมศึกษา (ร้อยละ 73.8) ระยะเวลาที่ทราบผลเลือดว่ามีการติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ เป็นระยะเวลา 4 - 6 ปี (ร้อยละ 32.1) มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 ต่อเดือน (ร้อยละ 69.0) มีความสะดวก

ในการมารับยา (ร้อยละ 88.2) ไม่สูบบุหรี่ (ร้อยละ 63.6) ไม่ดื่มสุรา (ร้อยละ 85.6) และในรอบ 1 ปี ไม่เคยเจ็บป่วยจนต้องนอนโรงพยาบาล (ร้อยละ 85.6) และรับประทานยาสูตร GPO vir 30 (ร้อยละ 53.5) ระยะเวลาที่รับยาด้านไวรัส 1 - 3 ปี (ร้อยละ 34.8) รายละเอียดแสดงใน ตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง แสดงจำนวนคนและร้อยละ (n= 187)

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวนคน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	98	52.4
หญิง	89	47.6
อายุ		
ต่ำกว่า 20 ปี	1	0.5
20 - 29 ปี	6	3.2
30 - 39 ปี	54	28.9
40 - 49 ปี	99	52.9
50 - 59 ปี	24	12.8
60 - 69 ปี	2	1.1
70 ปีขึ้นไป	1	0.5
สถานภาพ		
สมรส	99	52.6
หม้าย	35	18.7
โสด	33	17.6
แยกกันอยู่	12	6.4
หย่า	8	4.3
อาชีพ		
รับจ้าง	129	69.0
ค้าขาย	28	15.0
ว่างงาน	15	8.0
เกษตรกรกรรม	12	6.4
ธุรกิจส่วนตัว	3	1.6

ตารางที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง แสดงจำนวนคนและร้อยละ (n= 187) (ต่อ)

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวนคน	ร้อยละ
การศึกษา		
ไม่ได้เรียน	7	3.7
ประถมศึกษา	13.8	73.8
มัธยมศึกษา/เทียบเท่า	31	16.6
อนุปริญญา	8	4.3
ปริญญาตรี	3	1.6
ระยะเวลาที่ทราบผลเลือด		
ต่ำกว่า 1 ปี	18	9.6
1 - 3 ปี	54	28.9
4 - 6 ปี	60	32.1
7 - 9 ปี	11	11.0
10 ปีขึ้นไป	44	23.5
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน (บาท)		
ต่ำกว่า 5,000	129	69.0
5,000 - 10,000	48	25.7
10,001 - 15,000	5	2.7
15,001 - 20,000	3	1.6
20,001 ขึ้นไป	2	1.1
ความสะดวกในการมารับยา		
สะดวก	165	88.2
ไม่สามารถหยุดงานได้	11	5.9
ระยะทางไกล	6	3.2
มาเองไม่ได้	3	1.6
มีค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาก	2	1.1

ตารางที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง แสดงจำนวนคนและร้อยละ (n= 187) (ต่อ)

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวนคน	ร้อยละ
การสูบบุหรี่		
ไม่สูบบุหรี่	119	63.6
ยังคงสูบบุหรี่อยู่	43	23.0
เคยสูบบุหรี่แต่ปัจจุบันเลิกแล้ว	25	13.4
การดื่มสุรา		
ไม่ดื่มสุรา	126	67.4
ดื่มนานๆครั้ง	49	26.2
ดื่มเป็นประจำ	12	6.4
การเจ็บป่วยต้องนอนโรงพยาบาล		
ไม่เคย	160	85.6
เคย	27	14.4
สูตรยาต้านไวรัส		
GPO-VIR S 30	100	53.5
GPO-Z	39	20.9
d4T+3TC+EFV	19	10.1
ZT+3TC+EFV	15	8.0
AZT+DDI+IDV+RTV	3	1.6
d4T+3TC+IDV+RTV	3	1.6
AZT+3TC+NVP	2	1.1
TNF+3TC+ IDV+RTV	2	1.1
3TC+DDI+EFV	2	1.1
AZT+3TC+IDV+RTV	1	0.5
LPV+IDV+RTV+EFV	1	0.5

ตารางที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง แสดงจำนวนคนและร้อยละ (n= 187) (ต่อ)

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวนคน	ร้อยละ
ระยะเวลาที่รับยาต้านไวรัส		
ต่ำกว่า 1 ปี	60	32.1
1 - 3 ปี	65	34.8
4 - 6 ปี	53	28.3
7 - 9 ปี	6	3.2
10 ปีขึ้นไป	3	1.6

ส่วนที่ 2 ผลการศึกษาการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการรับประทานยาต้านไวรัสของผู้ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์

จากการสัมภาษณ์ผู้ป่วย 187 คน เกี่ยวกับการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการรับประทานยาต้านไวรัส ตามแบบการสัมภาษณ์ที่มีระดับความเชื่อมั่นเป็นคำตอบ 5 ระดับ ประกอบด้วยระดับความเชื่อมั่นในการทำไ้มากที่สุด (4 คะแนน) มาก (3 คะแนน) ปานกลาง (2 คะแนน) น้อย (1 คะแนน) และน้อยที่สุด (0 คะแนน) แล้วนำมาแสดงจำนวนของกลุ่มตัวอย่างซึ่งมีการจำแนกตามระดับความเชื่อมั่นและเรียงลำดับตามข้อที่มีร้อยละของกลุ่มตัวอย่างในระดับความเชื่อมั่นมากและมากที่สุด ซึ่งจะเรียงจากมากไปหาน้อย ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 95.2) มีระดับความเชื่อมั่นมากถึงมากที่สุดในการที่รับประทานยาต้านไวรัสแม้ว่าคนใกล้ชิดจะบอกว่ายาอาจไม่ดีต่อผู้ป่วย รองลงมา (ร้อยละ 91.4) คือ มีระดับความเชื่อมั่นมากถึงมากที่สุด ในการที่รับประทานยาต้านไวรัสในชีวิตประจำวัน และผู้ป่วย ร้อยละ 90.9 มีความเชื่อมั่นมากถึงมากที่สุดในการที่จะมาตามโรงพยาบาลนัดทุกครั้ง รายละเอียดแสดงใน ตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ข้อมูลระดับความเชื่อมั่นการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการรับประทานยาต้านไวรัสของกลุ่มตัวอย่าง แสดงจำนวนคน (ร้อยละ) (n = 187)

ข้อมูล	ระดับความเชื่อมั่นการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการรับประทานยาต้านไวรัส				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ท่านสามารถรับประทานยาต้านไวรัสต่อไป แม้ว่าคนที่ใกล้ชิดกับท่านจะบอกว่าการรับประทานยาต้านไวรัสนี้อาจจะไม่ดีสำหรับท่าน	75 (40.1)	103 (55.1)	9 (4.8)	0 (0.0)	0 (0.0)
2. ท่านสามารถเอาการรับประทานยาต้านไวรัส เข้าไปในชีวิตประจำวันของท่าน	64 (34.2)	107 (57.2)	15 (8.0)	1 (0.5)	0 (0.0)
3. ท่านสามารถรับประทานยาต้านไวรัสต่อไป แม้ว่าจะต้องไปตามโรงพยาบาลนัดทุกครั้ง	83 (44.4)	87 (46.5)	17 (9.1)	0 (0.0)	0 (0.0)
4. ท่านสามารถรับประทานยาต้านไวรัสต่อไป แม้ว่าผลค่าCD4จะไม่ดีขึ้น ในช่วง 3เดือนข้างหน้า	75 (40.1)	94 (50.3)	17 (9.1)	1 (0.5)	0 (0.0)
5. ท่านสามารถรับประทานยาต้านไวรัสต่อไป แม้ว่าชีวิตประจำวันของท่านจะมีภาระกิจมาก	68 (36.4)	83 (44.4)	36 (19.3)	0 (0.0)	0 (0.0)
6. ท่านสามารถรับประทานยาต้านไวรัสต่อไป แม้ท่านรู้สึกไม่สบาย	82 (43.9)	81 (43.3)	24 (12.8)	0 (0.0)	0 (0.0)
7. ท่านสามารถรับประทานยาต้านไวรัสต่อไป แม้ท่านจะอยู่ในภาวะซึมเศร้า กังวล เครียด	80 (42.8)	83 (44.4)	23 (12.3)	1 (0.5)	0 (0.0)
8. ท่านสามารถรับประทานยาต้านไวรัสต่อไป แม้ท่านจะรู้สึกท้อแท้กับสุขภาพของท่าน	73 (39.0)	90 (48.1)	24 (12.8)	0 (0.0)	0 (0.0)

ตารางที่ 2 ข้อมูลระดับความเชื่อมั่นการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการรับประทานยาต้านไวรัสของกลุ่มตัวอย่าง แสดงจำนวนคน (ร้อยละ) (n = 187) (ต่อ)

ข้อมูล	ระดับความเชื่อมั่นการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการรับประทานยาต้านไวรัส				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
9. ท่านสามารถรับประทานยาต้านไวรัสต่อไป แม้เป็นการปฏิบัติที่รบกวนกิจกรรมประจำวันของท่าน	73 (39.0)	89 (47.6)	25 (13.4)	0 (0.0)	0 (0.0)
10. ท่านสามารถมองการรับประทานยาต้านไวรัสว่าเป็นสิ่งที่มีประโยชน์อยู่ถึงแม้ว่าการรับประทานยาต้านไวรัสจะไม่ทำให้ท่านมีสุขภาพดีขึ้น	75 (40.1)	85 (45.5)	22 (11.8)	5 (2.7)	0 (0.0)
11. ท่านสามารถรับประทานไวรัสต่อไป แม้ว่าเริ่มมีอาการข้างเคียงเข้าไปรบกวนกิจวัตรประจำวันของท่าน	72 (38.5)	84 (44.9)	29 (15.5)	2 (1.1)	0 (0.0)
12. ท่านสามารถเอาการรับประทานยาต้านไวรัส เข้าไปในชีวิตประจำวันของท่านถึงแม้ว่าการรับประทานจะทำต่อหน้าคนที่ไม่ว่าท่านคิดเชื่ออะไรก็ตาม	70 (37.4)	80 (42.8)	30 (16.0)	2 (1.1)	5 (2.7)

นอกจากนี้ เมื่อนำคะแนนการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการรับประทานยาต้านไวรัสของแต่ละคนมาคำนวณและจัดกลุ่มตามระดับการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการรับประทานยาต้านไวรัส โดยช่วงคะแนน 0 - 16 จัดอยู่ในกลุ่มที่มีการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการรับประทานยาต้านไวรัสระดับต่ำ ช่วงคะแนน 17 - 32 จัดอยู่ในกลุ่มที่มีการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการรับประทานยาต้านไวรัสระดับปานกลาง และช่วงคะแนน 33 - 48 จัดอยู่ในกลุ่มที่มีการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการรับประทานยาต้านไวรัสระดับสูง จากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการรับรู้

สมรรถนะแห่งตนในการรับประทานยาต้านไวรัสในระดับสูง ร้อยละ 87.2 รองลงมา มีการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการรับประทานยาต้านไวรัสในระดับปานกลาง ร้อยละ 12.8 และไม่มีกลุ่มตัวอย่างที่มีการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการรับประทานยาต้านไวรัสในระดับต่ำ รายละเอียดแสดงใน ตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ระดับการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการรับประทานยาต้านไวรัส แสดงจำนวนคนและ ร้อยละ (n = 187)

ระดับการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการรับประทานยาต้านไวรัส *		จำนวนคน	ร้อยละ
ต่ำ	(0 - 16)	0	0.0
ปานกลาง	(17 - 32)	24	12.8
สูง	(33 - 48)	163	87.2

* ระดับการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการรับประทานยาต้านไวรัสต่ำ มีช่วงคะแนน 0 - 16
ระดับการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการรับประทานยาต้านไวรัสปานกลาง มีช่วงคะแนน 17 - 32
ระดับการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการรับประทานยาต้านไวรัส มีช่วงคะแนน 33 - 48

ส่วนที่ 3 ผลการศึกษาความร่วมมือในการรับประทานยาต้านไวรัสของผู้ติดเชื้อเอชไอวี/ เอดส์

จากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับความร่วมมือในการรับประทานยาต้านไวรัสของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการนับเม็ดยา (Pill count) โดยสัมภาษณ์ผู้ป่วยถึงจำนวนเม็ดยาที่เหลือในวันที่มาพบเจ้าหน้าที่ตามนัดและทำการคำนวณความร่วมมือในการรับประทานยาต้านไวรัส แล้วนำมาแบ่งกลุ่มระดับความร่วมมือในการรับประทานยาต้านไวรัสของกลุ่มตัวอย่างออกเป็นกลุ่มที่มีความร่วมมือในการรับประทานยาต้านไวรัสต่ำกว่า ร้อยละ 95 และ \geq ร้อยละ 95 ซึ่งผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 87.7) มีความร่วมมือในการรับประทานยาต้านไวรัส \geq ร้อยละ 95 โดยมีค่าเฉลี่ยของความร่วมมือในการรับประทานยาต้านไวรัสเท่ากับ 98.7 ± 1.5 รองลงมา (ร้อยละ 12.3) มีความร่วมมือในการรับประทานยาต้านไวรัสต่ำกว่า ร้อยละ 95 โดยมีค่าเฉลี่ยของความร่วมมือในการรับประทานยาต้านไวรัสเท่ากับ 91.9 ± 5.2 ซึ่งกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีค่าเฉลี่ยความร่วมมือในการรับประทานยาต้านไวรัสเท่ากับ 97.9 ± 3.2 ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ความร่วมมือในการรับประทานยาต้านไวรัส ของผู้ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ แสดงจำนวนคน และร้อยละ (n=187)

ความร่วมมือในการรับประทานยาต้านไวรัส	จำนวนคน (ร้อยละ)	ค่าเฉลี่ย \pm ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน
\geq ร้อยละ 95	164 (87.7)	98.7 \pm 1.5
ต่ำกว่าร้อยละ 95	23 (12.3)	91.9 \pm 5.2
รวมทั้ง 2 กลุ่ม	187 (100.0)	97.9 \pm 3.2

ส่วนที่ 4 ผลการศึกษาอุปสรรคในการรับประทานยาต้านไวรัสของผู้ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์

การประเมินอุปสรรคในการรับประทานยาต้านไวรัสของผู้ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ โดยการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างตามแบบสัมภาษณ์นำข้อมูลมาจัดกลุ่มจำนวนคนตามข้ออุปสรรคและมีการเรียงลำดับข้อมูลตามจำนวนคนที่มีอุปสรรคในแต่ละข้ออุปสรรคจากมากไปหาน้อย จากการศึกษาพบว่าอุปสรรคในการรับประทานยาต้านไวรัสของผู้ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ ที่มีมากที่สุด คือ ความถี่ของการมาตามนัดของโรงพยาบาล (ร้อยละ 19.30) ซึ่งกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ระบุว่าสาเหตุเนื่องมาจากการที่ไม่สามารถลางานหรือหยุดงานได้ และมีที่พักอยู่ไกลโรงพยาบาล อุปสรรคที่รองลงมาคือภาวะเศรษฐกิจโดยรวม ร้อยละ 16.60 และความยากจน ร้อยละ 12.3 ตามลำดับ ทั้งนี้พบว่าราคาของยาต้านไวรัสไม่ได้ เป็นอุปสรรคต่อการรับประทานยาต้านไวรัสของผู้ป่วยเลย เนื่องจากมีสิทธิบัตรประกันสุขภาพถ้วนหน้าหรือเบิกได้ทุกคน รายละเอียดแสดงใน ตารางที่ 5 นอกจากนี้ยังได้มีการสัมภาษณ์แบบคำถามปลายเปิดถึงเหตุผลในการลี้มรับประทานยาต้านไวรัส ซึ่งสาเหตุของการลี้มรับประทานยาต้านไวรัสของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 28.3) ระบุว่าทำงานเพลิน หรือยุ่งจนทำให้ลี้มรับประทานยา สาเหตุรองลงมา คือ ออกไปทำงานนอกบ้านลี้มพกยาไปด้วย ร้อยละ 9.6 และไปธุระนอกบ้านลี้มพกยา ร้อยละ 4.8 รายละเอียดแสดงใน ตารางที่ 6

ตารางที่ 5 อุปสรรคในการรับประทานยาต้านไวรัสของผู้ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ แสดงจำนวนคนและร้อยละ (n = 187)

อุปสรรคในการรับประทานยาต้านไวรัส	จำนวนคน (ร้อยละ)	
	เป็นอุปสรรค	ไม่เป็นอุปสรรค
1. ความถี่ของการมาตามนัดของโรงพยาบาล เหตุผล (ตอบ ได้มากกว่า 1 ข้อ) (n=36)	36 (19.3)	151 (80.7)
1.1 ไม่สามารถทำงานหรือหยุดงานได้	32 (17.1)	
1.2 ที่พักอาศัยอยู่ไกลจากโรงพยาบาล	14 (7.5)	
1.3 ไม่สบายมากจนไม่สามารถเดินทางมาได้	2 (1.1)	
2. ภาวะเศรษฐกิจโดยรวม	31 (16.6)	156 (83.4)
3. ความยากจน	23 (12.3)	164 (87.7)
4. เดินทางหรือมีการย้ายที่อยู่อาศัยบ่อย	23 (12.3)	164 (87.7)
5. มีอาการข้างเคียงจากการรับประทานยาต้าน ไวรัส เช่น ซาตามปลายมือเท้า ภาวะไขมัน ในเลือดผิดปกติ ภาวะไขมันย้ายที่ผิดปกติ และอื่นๆ	23 (12.3)	164 (87.7)
6. มลทินจากการติดเชื้อเอชไอวี	21 (11.2)	166 (88.8)
7. ระยะเวลาของการรักษาด้วยยาต้านไวรัส	9 (4.8)	178 (95.2)
8. จำนวนของยาต้านไวรัสที่รับประทานมีอยู่มาก	7 (3.7)	180 (96.3)
9. ราคาของยาต้านไวรัสเป็นอุปสรรคต่อการ รับประทานยาต้านไวรัส	0 (0.0)	187(100.0)

ตารางที่ 6 สาเหตุของการล้มรับประทานยาต้านไวรัสของกลุ่มตัวอย่าง แสดงจำนวนคนและร้อยละ
(n = 187)

สาเหตุ	จำนวน	ร้อยละ
ทำงานเพลิน ยุ่งจึงลืม	53	28.3
ออกไปทำงานนอกบ้านลืมพกยาไปด้วย	18	9.6
ไปธุระนอกบ้านลืมพกยา	9	4.8
ดื่มสุรา	8	4.3
ไปต่างจังหวัด	5	2.7
คู่วิว เพลิน	5	2.7
ลืม	5	2.7
หลับจนเลยเวลากินยา	3	1.6
ยาหมดไม่มารับยาตามนัด	3	1.6
มีอาการเครียด จิตประสาท	3	1.6

ส่วนที่ 5 ผลการศึกษาผลลัพธ์ทางคลินิกในการรับประทานยาต้านไวรัสของผู้ติดเชื้อเอชไอวี / เอดส์ การศึกษาผลลัพธ์ทางคลินิกในการรับประทานยาต้านไวรัสซึ่งได้จากประวัติการรักษาของผู้ป่วยมีการแสดงเป็นค่า CD4 ซึ่งแสดงภาวะภูมิคุ้มกันของร่างกายผู้ป่วย โดยผลการศึกษาที่พบว่าค่า CD4 มีค่าสูงสุดเท่ากับ 1176 ค่าต่ำสุดเท่ากับ 23 และมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 472.82 เมื่อนำมาแบ่งกลุ่มค่า CD4 ออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีค่า CD4 ต่ำกว่า 200 และอีกกลุ่มมีค่า CD4 \geq 200 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 90.9) มีค่า CD4 \geq 200 นอกจากศึกษาผลลัพธ์ทางคลินิกในแบบค่า CD4 แล้วยังมีการศึกษาถึงปริมาณไวรัสในกระแสเลือดซึ่งเป็นตัวชี้วัดของผลการรักษาซึ่งเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางในทางคลินิก โดยมีค่าสูงสุดเท่ากับ 54900 copies/ml. ค่าต่ำสุดเท่ากับ น้อยกว่า 40 copies/ml. เมื่อมีการแบ่งกลุ่มเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีปริมาณไวรัสในกระแสเลือด \leq 50 copies/ml. ซึ่งเป็นเป้าหมายของการรักษาด้วยยาต้านไวรัส และอีกกลุ่มที่มีปริมาณไวรัสในกระแสเลือด $>$ 50 copies/ml. ผลการศึกษานี้พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 82.9) มีปริมาณไวรัสในกระแสเลือด \leq 50 copies/ml.

เมื่อนำผลลัพธ์ทางคลินิกในการรับประทานยาต้านไวรัสมาศึกษาร่วมกับตัวแปรทางคลินิกอื่นๆ เช่น สูตรยาต้านไวรัส ความร่วมมือในการรับประทานยาต้านไวรัส และการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการรับประทานยาต้านไวรัส ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มที่มี CD4 ต่ำกว่า 200 มีร้อยละ 9.1 โดยมีความร่วมมือในการรับประทานยาต้านไวรัส ร้อยละ 95.3 และมีการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการรับประทานยาต้านไวรัสเฉลี่ย ร้อยละ 36.4 ส่วนกลุ่มที่มี CD4 \geq 200 มีร้อยละ 90.9 โดยมีความร่วมมือ และการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการรับประทานยาต้านไวรัสที่มากกว่า คือ ร้อยละ 98.1 และร้อยละ 39.4 ตามลำดับ นอกจากนี้ศึกษาค่า CD4 แล้วยังศึกษาเกี่ยวกับปริมาณไวรัสในกระแสเลือด โดยพบว่าในกลุ่มที่มีปริมาณไวรัสในกระแสเลือด \leq 50 copies/ml. มีร้อยละ 82.9 โดยมีความร่วมมือในการรับประทานยาต้านไวรัส ร้อยละ 98.4 มีการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการรับประทานยาต้านไวรัส เฉลี่ยร้อยละ 39.7 ส่วนกลุ่มที่มีปริมาณไวรัสในกระแสเลือด $>$ 50 copies/ml. มีร้อยละ 8.6 มีความร่วมมือและการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการรับประทานยาต้านไวรัสที่น้อยกว่า คือ ร้อยละ 93.6 และร้อยละ 35.1 ตามลำดับ

นอกจากนี้ สูตรยาต้านไวรัสที่กลุ่มตัวอย่างรับประทานพบว่าสูตรยา GPO - VIR S 30 ซึ่งมีจำนวนมากที่สุด คือ ร้อยละ 53.5 โดยมีความร่วมมือในการรับประทานยาต้านไวรัสเฉลี่ย ร้อยละ 98.1 และการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการรับประทานยาต้านไวรัสเฉลี่ย ร้อยละ 39.4 รองลงมาคือสูตรยา GPO-Z มีร้อยละ 20.9 ซึ่งมีความร่วมมือและการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการรับประทานยาต้านไวรัส คือ เฉลี่ยร้อยละ 98.9 และร้อยละ 39.9 ตามลำดับดังแสดงใน ตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ผลลัพธ์ทางคลินิกของการรับประทานยาต้านไวรัส แสดงจำนวนคน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (n=187)

	ค่าเฉลี่ย \pm ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน		
	จำนวนคน (ร้อยละ)	ความร่วมมือในการ รับประทานยาต้านไวรัส	การรับรู้สมรรถนะแห่งตนใน การรับประทานยาต้านไวรัส
ค่า CD4			
ต่ำกว่า 200	17 (9.1)	95.3 \pm 7.3	36.5 \pm 6.1
CD4 \geq 200	170 (90.9)	98.1 \pm 2.3	39.4 \pm 5.7
ปริมาณไวรัสในกระแสเลือด			
VL \leq 50 copies/ml.	155 (82.9)	98.4 \pm 2.1	39.7 \pm 5.5
VL $>$ 50 copies/ml.	16 (8.6)	93.6 \pm 6.9	35.1 \pm 5.5

ตารางที่ 7 ผลลัพธ์ทางคลินิกของการรับประทานยาต้านไวรัส แสดงจำนวนคน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (n=187) (ต่อ)

	ค่าเฉลี่ย \pm ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน		
	จำนวนคน (ร้อยละ)	ความร่วมมือในการรับประทาน ยาต้านไวรัส	การรับรู้สมรรถนะแห่งตนใน การรับประทานยาต้านไวรัส
สูตรยา			
GPO-VIR S 30	100 (53.5)	98.1 \pm 2.3	39.4 \pm 5.6
GPO-Z	39 (20.9)	98.9 \pm 1.7	39.9 \pm 6.2
d4T+ 3TC+ EFV	19 (10.2)	97.3 \pm 2.5	39.1 \pm 5.6
AZT+ 3TC+ EFV	15 (8.0)	97.4 \pm 3.5	37.0 \pm 6.5
AZT+DDI+ IDV+RTV	3 (1.6)	90.2 \pm 15.7	38.7 \pm 6.1
d4T+3TC+IDV+RTV	3 (1.6)	90.7 \pm 6.9	32.3 \pm 2.5
AZT+3TC+NVP	2 (1.1)	97.9 \pm 3.0	39.0 \pm 2.8
TNF+3TC+ IDV+RTV	2 (1.1)	97.1 \pm 0.8	41.0 \pm 5.6
3TC+DDI+EFV	2 (1.1)	95.8 \pm 0.8	35.5 \pm 0.7
AZT+3TC+ IDV+RTV	1(0.5)	97.6	38.0
LPV +IDV+RTV+EFV	1(0.5)	97.6	32.0

อย่างไรก็ตามพบว่าเมื่อนำค่า CD4 ของกลุ่มตัวอย่างมาแจกแจงตามช่วงเวลาของการรับยาต้านไวรัสพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 29.9) มีช่วงเวลารับยาต้านไวรัส 1 - 3 ปี รองลงมา (ร้อยละ 26.7) มีค่า CD4 >250 ซึ่งจากข้อมูลดังกล่าวจะเป็นการแสดงให้เห็นถึงค่าของ CD4 ที่สูงในกลุ่มที่รับยาต้านไวรัสมากกว่า 1 ปี ดังแสดงใน ตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ค่า CD4 ของกลุ่มตัวอย่างมาแจกแจงตามช่วงเวลาของการรับยาต้านไวรัส แสดงจำนวน
คนและร้อยละ (n=187)

ช่วงเวลารับยา	ช่วงค่า CD4					
	<50	51-100	101-150	151-200	201-250	>250
ต่ำกว่า 1 ปี	1 (0.5)	0 (0.0)	4 (2.1)	7 (3.7)	6 (3.2)	47 (25.1)
1 - 3 ปี	0 (0.0)	0 (0.0)	2 (1.1)	1 (0.5)	1 (0.5)	56 (29.9)
4 - 6 ปี	0 (0.0)	1 (0.5)	1 (0.5)	1 (0.5)	0 (0.0)	50 (26.7)
7 - 9 ปี	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	1 (0.5)	5 (2.7)
10 ปีขึ้นไป	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	3 (1.6)

ส่วนที่ 6 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้สมรรถนะแห่งตน ความร่วมมือ อุปสรรคและ
ผลลัพธ์ทางคลินิกในการรับประทานยาต้านไวรัสของผู้ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์

6.1 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการรับประทานยาต้านไวรัส กับ
ความร่วมมือในการรับประทานยาต้านไวรัส

จากการสัมภาษณ์การรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการรับประทานยาต้านไวรัสพบว่า
คะแนนของการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการรับประทานยาต้านไวรัส มีค่าสูงสุดเท่ากับ 48 ค่า
ต่ำสุด เท่ากับ 23 และค่าเฉลี่ยเท่ากับ 39.09 และจากการสัมภาษณ์ความร่วมมือในการรับประทานยา
ต้านไวรัส พบว่าความร่วมมือในการรับประทานยาต้านไวรัสนั้นมีค่าสูงสุดเท่ากับ 100 ค่าต่ำสุด
เท่ากับ 72.09 และค่าเฉลี่ยเท่ากับ 97.02 เมื่อนำมาศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้สมรรถนะ
แห่งตนในการรับประทานยาต้านไวรัสกับความร่วมมือในการรับประทานยาต้านไวรัส โดยใช้สถิติ
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการศึกษาพบว่าการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการ
รับประทานยาต้านไวรัส มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความร่วมมือในการรับประทานยาต้านไวรัส

($r = 0.387$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.01$) แสดงว่าถ้ากลุ่มตัวอย่างที่มีการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการรับประทานยาต้านไวรัสสูงมีแนวโน้มที่จะมีความร่วมมือในการรับประทานยาต้านไวรัสสูงด้วยในทางตรงข้ามถ้ากลุ่มตัวอย่างที่มีการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการรับประทานยาต้านไวรัสต่ำมีแนวโน้มที่จะมีความร่วมมือในการรับประทานยาต้านไวรัสต่ำด้วย รายละเอียดแสดงใน ตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่าง การรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการรับประทานยาต้านไวรัส กับ ความร่วมมือในการรับประทานยาต้านไวรัส ($n = 187$)

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (r)	p-value
การรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการรับประทานยาต้านไวรัส	39.09	5.74	0.387	0.01
ความร่วมมือในการรับประทานยาต้านไวรัส	97.92	3.19		

6.2 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการรับประทานยาต้านไวรัส กับ อุปสรรคในการรับประทานยาต้านไวรัส

จากการสัมภาษณ์การรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการรับประทานยาต้านไวรัสพบว่า คะแนนของการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการรับประทานยาต้านไวรัส มีค่าสูงสุดเท่ากับ 48 ค่าต่ำสุดเท่ากับ 23 และค่าเฉลี่ยเท่ากับ 39.09 และจากการสัมภาษณ์อุปสรรคในการรับประทานยาต้านไวรัส พบว่าอุปสรรคในการรับประทานยาต้านไวรัสมีจำนวนข้อสูงสุดเท่ากับ 6 ค่าต่ำสุดเท่ากับ 0 และค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.18 เมื่อนำมาหาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการรับประทานยาต้านไวรัสกับอุปสรรคในการรับประทานยาต้านไวรัสโดยใช้สถิติค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการศึกษาพบว่า การรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการรับประทานยาต้านไวรัส มีความสัมพันธ์ทางลบกับอุปสรรคในการรักษาด้วยยาต้านไวรัส ($r = -0.176$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.016$) แสดงว่าถ้ากลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการรับประทานยาต้านไวรัสสูงมีแนวโน้มที่จะมีอุปสรรคในการรับประทานยาต้านไว้น้อยใน

ทางตรงข้ามถ้ากลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการรับประทานยาต้านไวรัสต่ำมีแนวโน้มที่จะมีอุปสรรคในการรับประทานยาต้านไวรัสมาก รายละเอียดแสดงใน ตารางที่ 10

ตารางที่ 10 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่าง การรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการรับประทานยาต้านไวรัส กับ อุปสรรคในการรับประทานยาต้านไวรัส

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (r)	p-value
การรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการรับประทานยาต้านไวรัส	39.09	5.74	-0.176	0.016
อุปสรรคในการรับประทานยาต้านไวรัส	1.18	1.59		

6.3 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการรับประทานยาต้านไวรัสกับผลลัพธ์ทางคลินิกของการรักษาด้วยยาต้านไวรัส

จากการสัมภาษณ์การรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการรับประทานยาต้านไวรัส พบว่าค่าเฉลี่ยเท่ากับ 39.09 และค่า CD4 ที่ได้จากประวัติการรักษาของกลุ่มตัวอย่างพบว่าค่า CD4 มีค่าสูงสุดเท่ากับ 1176 ค่าต่ำสุดเท่ากับ 23 และค่าเฉลี่ยเท่ากับ 472.82 เมื่อนำมาศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการรับประทานยาต้านไวรัสกับค่า CD4 โดยใช้สถิติค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการศึกษาพบว่า การรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการรับประทานยาต้านไวรัสไม่มีความสัมพันธ์กับค่า CD4 ในการรักษาด้วยยาต้านไวรัส รายละเอียดแสดงใน ตารางที่ 11

ตารางที่ 11 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่าง การรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการ
รับประทานยาต้านไวรัส กับผลลัพธ์ทางคลินิกของการรักษาด้วยยาต้านไวรัส (CD4)

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ของ เพียร์สัน (r)	p-value
การรับรู้สมรรถนะแห่งตนใน การรับประทานยาต้านไวรัส	39.09	5.74	0.086	0.241
CD4	472.82	210.72		

นอกจากนี้ ยังศึกษาถึงความสัมพันธ์ของการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการรับประทานยาต้านไวรัสกับผลลัพธ์ทางคลินิกอีกอย่างคือปริมาณไวรัสในกระแสเลือด ซึ่งได้ข้อมูลจากประวัติการรักษาของกลุ่มตัวอย่างแต่ละคน โดยมีการแบ่งปริมาณไวรัสในกระแสเลือดเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีปริมาณไวรัสในกระแสเลือด ≤ 50 copies/ml. ซึ่งมีค่าเฉลี่ยของการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการรับประทานยาต้านไวรัส เท่ากับ 37.92 กับอีกกลุ่มที่มีปริมาณไวรัสในกระแสเลือด >50 copies/ml. ซึ่งมีค่าเฉลี่ยการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการรับประทานยาต้านไวรัสเท่ากับ 35.12 เมื่อนำค่าเฉลี่ยการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการรับประทานยาต้านไวรัสในกลุ่มปริมาณไวรัสในกระแสเลือดทั้ง 2 กลุ่ม มาทดสอบความแตกต่างโดยใช้สถิติ T- test ผลการศึกษาพบว่าค่าเฉลี่ยการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการรับประทานยาต้านไวรัสของทั้ง 2 กลุ่ม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.005$) ซึ่งบ่งบอกถึงความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการรับประทานยาต้านไวรัส กับปริมาณไวรัสในกระแสเลือด รายละเอียดแสดงใน ตารางที่ 12

ตารางที่ 12 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการรับประทานยาต้านไวรัส กับผลลัพธ์ทางคลินิกของการรักษาด้วยยาต้านไวรัส (ปริมาณไวรัสในกระแสเลือด)

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	T-test	ความแตกต่าง ค่าเฉลี่ย	p-value
VL ≤ 50 copies/ml.	39.72	5.49	3.16	4.60	0.005
VL > 50 copies/ml.	35.12	5.54			

6.4 ความสัมพันธ์ระหว่างความร่วมมือในการรับประทานยาต้านไวรัส กับผลลัพธ์ทางคลินิกของการรักษาด้วยยาต้านไวรัส

จากการสัมภาษณ์ความร่วมมือในการรับประทานยาต้านไวรัสแล้วนำมาคำนวณหาร้อยละความร่วมมือในการรับประทานยาต้านไวรัส พบว่ามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 97.92 ส่วนค่า CD4 ที่ได้จากประวัติการรักษาของกลุ่มตัวอย่าง พบว่ามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 472.82 เมื่อนำมาศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความร่วมมือในการรับประทานยาต้านไวรัส กับค่า CD4 โดยใช้สถิติค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการศึกษาพบว่าความร่วมมือในการรับประทานยาต้านไวรัสมีความสัมพันธ์ทางบวกกับค่า CD4 ในการรักษาด้วยยาต้านไวรัส ($r = 0.192$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.009$) รายละเอียดแสดงใน ตารางที่ 13

ตารางที่ 13 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่าง ความร่วมมือในการรับประทานยาต้านไวรัส กับผลลัพธ์ทางคลินิกของการรักษาด้วยยาต้านไวรัส (CD4)

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ของ เพียร์สัน (r)	p-value
ความร่วมมือในการรับประทาน ยาต้านไวรัส	97.92	3.19	0.192	0.009
CD4	472.82	210.72		

นอกจากนี้ ยังศึกษาถึงความสัมพันธ์ของความร่วมมือในการรับประทานยาต้านไวรัสกับ ผลลัพธ์ทางคลินิกอีกอย่างหนึ่งคือปริมาณไวรัสในกระแสเลือดซึ่งได้ข้อมูลจากประวัติการรักษา ของกลุ่มตัวอย่างแต่ละคน โดยมีการแบ่งปริมาณไวรัสในกระแสเลือดเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มี ปริมาณไวรัสในกระแสเลือด ≤ 50 copies/ml. ซึ่งมีค่าเฉลี่ยของความร่วมมือในการรับประทานยา ต้านไวรัสเท่ากับ 98.18 กับอีกกลุ่มที่มีปริมาณไวรัสในกระแสเลือด >50 copies/ml. ซึ่งมีค่าเฉลี่ย ความร่วมมือในการรับประทานยาต้านไวรัสเท่ากับ 93.56 เมื่อนำค่าเฉลี่ยความร่วมมือในการ รับประทานยาต้านไวรัสในกลุ่มปริมาณไวรัสในกระแสเลือดทั้ง 2 กลุ่ม มาทดสอบความแตกต่าง โดยใช้สถิติ T-test ผลการศึกษาพบว่าค่าเฉลี่ยความร่วมมือในการรับประทานยาต้านไวรัสของทั้ง 2 กลุ่ม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) ซึ่งบ่งบอกถึงความสัมพันธ์ระหว่าง การรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการรับประทานยาต้านไวรัส กับปริมาณไวรัสในกระแสเลือด รายละเอียดแสดงใน ตารางที่ 14

ตารางที่ 14 ความสัมพันธ์ระหว่างความร่วมมือในการรับประทานยาต้านไวรัส กับผลลัพธ์ทาง คลินิกของการรักษาด้วยยาต้านไวรัส (ปริมาณไวรัสในกระแสเลือด)

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	T-test	ความแตกต่าง ค่าเฉลี่ย	p-value
VL ≤ 50 copies/ml.	98.38	0.23	8.027	0.57	<0.001
VL > 50 copies/ml.	93.56	0.50			

6.5 ความสัมพันธ์ระหว่างอุปสรรคในการรับประทานยาต้านไวรัส กับผลลัพธ์ทาง คลินิกของการรักษาด้วยยาต้านไวรัส

จากการสัมภาษณ์อุปสรรคในการรับประทานยาต้านไวรัสของกลุ่มตัวอย่างซึ่งจะได้ คะแนนของจำนวนข้อที่เป็นอุปสรรคในการรับประทานยาต้านไวรัสของแต่ละคนพบว่ามีความสัมพันธ์ เท่ากับ 1.18 และค่า CD4 ที่ได้จากประวัติการรักษาของกลุ่มตัวอย่างพบว่ามีความสัมพันธ์เท่ากับ 472.82 เมื่อนำมาศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างอุปสรรคในการรับประทานยาต้านไวรัส กับค่า CD4 โดยใช้สถิติค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการศึกษาพบว่าอุปสรรคในการรับประทาน ยาต้านไวรัส ไม่มีความสัมพันธ์กับค่า CD4 ในการรักษาด้วยยาต้านไวรัส รายละเอียดแสดงใน ตาราง ที่ 15

ตารางที่ 15 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่างอุปสรรคในการรับประทานยาต้านไวรัส กับผลลัพธ์ทางคลินิกของการรักษาด้วยยาต้านไวรัส (CD4)

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ของ เพียร์สัน (r)	p-value
อุปสรรคในการรักษาด้วย ยาต้านไวรัส	1.18	1.59	-0.075	0.309
CD4	472.82	210.72		

นอกจากนี้ ยังศึกษาถึงความสัมพันธ์ของอุปสรรคในการรับประทานยาต้านไวรัสกับผลลัพธ์ทางคลินิกอีกอย่างหนึ่งคือปริมาณไวรัสในกระแสเลือดซึ่งได้ข้อมูลจากประวัติการรักษาของกลุ่มตัวอย่างโดยมีการแบ่งปริมาณไวรัสในกระแสเลือดเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีปริมาณไวรัสในกระแสเลือด ≤ 50 copies/ml. ซึ่งมีค่าเฉลี่ยของอุปสรรคในการรับประทานยาต้านไวรัสเท่ากับ 1.02 กับอีกกลุ่มที่มีปริมาณไวรัสในกระแสเลือด >50 copies/ml. ซึ่งมีค่าเฉลี่ยของอุปสรรคในการรับประทานยาต้านไวรัสเท่ากับ 2.25 เมื่อนำค่าเฉลี่ยของอุปสรรคในการรับประทานยาต้านไวรัสในกลุ่มปริมาณไวรัสในกระแสเลือดทั้ง 2 กลุ่ม มาทดสอบความแตกต่างโดยใช้สถิติ T- test ผลการศึกษาพบว่าอุปสรรคในการรับประทานยาต้านไวรัส มีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในกลุ่มที่มีปริมาณไวรัสในกระแสเลือดทั้ง 2 กลุ่ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.002$) ซึ่งบ่งบอกถึงความสัมพันธ์ระหว่างอุปสรรคในการรับประทานยาต้านไวรัสกับปริมาณไวรัสในกระแสเลือด ดังแสดงใน ตารางที่ 16

ตารางที่ 16 ความสัมพันธ์ระหว่างอุปสรรคในการรับประทานยาต้านไวรัส กับผลลัพธ์ทางคลินิกของการรักษาด้วยยาต้านไวรัส (ปริมาณไวรัสในกระแสเลือด)

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	T-test	ความแตกต่าง ค่าเฉลี่ย	p-value
VL ≤ 50 copies/ml.	1.02	1.43	3.163	-1.23	0.002
VL > 50 copies/ml.	2.25	2.04			

6.6 ความสัมพันธ์ระหว่างอุปสรรคในการรับประทานยาต้านไวรัส กับความร่วมมือในการรับประทานยาต้านไวรัส

จากการสัมภาษณ์อุปสรรคในการรับประทานยาต้านไวรัสของกลุ่มตัวอย่างซึ่งจะได้คะแนนของจำนวนข้อที่เป็นอุปสรรคในการรับประทานยาต้านไวรัสของแต่ละคนพบว่ามีความเฉลี่ยเท่ากับ 1.18 และจากการสัมภาษณ์ความร่วมมือในการรับประทานยาต้านไวรัสของกลุ่มตัวอย่างพบว่ามีความเฉลี่ยเท่ากับ 97.02 เมื่อนำมาศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างอุปสรรคในการรับประทานยาต้านไวรัส กับความร่วมมือในการรับประทานยาต้านไวรัส โดยใช้สถิติค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการศึกษาพบว่าอุปสรรคในการรับประทานยาต้านไวรัส มีความสัมพันธ์ทางลบกับความร่วมมือในการรับประทานยาต้านไวรัส ($r = -0.277$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) แสดงว่าถ้ากลุ่มตัวอย่างมีอุปสรรคในการรับประทานยาต้านไวรัสมาก มีแนวโน้มที่จะมีความร่วมมือในการรับประทานยาต้านไวรัสต่ำ ในทางตรงข้ามถ้ากลุ่มตัวอย่างมีอุปสรรคในการรับประทานยาต้านไวรัสน้อย มีแนวโน้มที่จะมีความร่วมมือในการรับประทานยาต้านไวรัสสูง รายละเอียดแสดงใน ตารางที่ 17

ตารางที่ 17 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่าง อุปสรรคในการรับประทานยาต้านไวรัสกับความร่วมมือในการรับประทานยาต้านไวรัส

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (r)	p-value
อุปสรรคในการรักษาด้วยยาต้านไวรัส	1.18	1.59	-0.277	<0.001
ความร่วมมือในการรับประทานยาต้านไวรัส	97.92	3.19		